

Izveštaj sa Skupštine i Konferencije Evropskog foruma tumača znakovnog jezika

“Tehnologija nasuprot prevodilaca – podrška ili zamena”

U petak, 13. septembra 2013. godine održana je Efsli Skupština u Ljubljani, u Sloveniji. Prisustvovali su delegati iz 21 udruženja koji su punopravni članovi Efsli-ja. Odlazeći Efsli odbor je predstavio izveštaj o aktivnostima Efsli-ja, finansijama i budućim planovima.

Trenutno, u Efsli-ju ima 30 punopravnih članova iz 25 država, 25 pridruženih članova iz 16 država i 350 individualnih članova iz 36 država.

Julia Cramer, SAF koordinator, rekla je da se za SAF prijavilo 17 kandidata iz nekoliko različitih država, ali da je odabrano samo 6 kandidata koji su prisustvovali Efsli Skupštini i Konferenciji, a to su: Helin Metsasalu i Riin Lisett Rei iz Estonije, Magdalena Sipowicz i Renata Swiderska iz Poljske i Marija Marković i Jovana Vujić iz Srbije.

Na Skupštini je takođe najavljeno da su Evropska Unija Gluvih (EUD) i Evropski Forum tumača znakovnog jezika (EFSLI) potpisali sporazum o saradnji. Svrha ovog Sporazuma jeste da se uspostavi formalni okvir saradnje između EUD-a i EFSLI-ja i da se smanji, kad god je to moguće, dupliranje usluga i resursa sa ciljem da se koriste gluve osobe kao profesionalni tumači znakovnog jezika u Evropi i zemljama članicama. Sporazum je potpisan u Beču, 12. jula 2013. godine.

Ovogodišnja Efsli Skupština je bila i izborna tako da su Marinella Salami (Italija), predsednica Efsli-ja i koordinator Tima za obuku, Liivi Hollman (Estonija), podpredsednica i koordinator Tima za javnost i promociju, i Paul Pryce-Jones (Velika Britanija), blagajnik Efsli-ja izrazili zahvalnost za pruženu priliku da rade za Efsli, a novoizabrani odbor Efslija je u sledećem sastavu: Peter Llewellyn-Jones (Velika Britanija) – predsednik Efsli-ja, Christian Peters (Nemačka), Jolanda Peverelli (Holandija), Josefina Kalousova (Češka) i Lieve Roodhooft (Belgija) – članovi odbora.

Asocijaciju tumača srpskog znakovnog jezika (ATSZJ), na ovogodišnjoj redovnoj Efsli Skupštini, predstavljale su Desanka Žižić i Vera Jovanović.

Po završetku Skupštine smo imali organizovano krstarenje rekom Ljubljanicom i obilazak grada.

Ovogodišnja Efsli Konferencija sa temom: “Tehnologija nasuprot prevodilaca – podrška ili zamena”, se održala 14. i 15. septembra 2013. godine takođe u Ljubljani, u Sloveniji. Domaćin ove Konferencije je bilo Udruženje tumača slovenačkog znakovnog jezika koje je proslavilo desetogodišnjicu članstva u Evropskom forumu tumača znakovnog jezika (EFSLI).

Asocijaciju tumača srpskog znakovnog jezika, na ovogodišnjoj EFSLI Konferenciji, predstavljale su: Desanka Žižić, Vera Jovanović, Ivana Bučko, Svetlana Pešić, Marija Marković i Jovana Vujić. Takođe, po prvi put iz naše zemlje su delegirana dva gluva prevodioca Mihailo Gordić i Slađana Gordić koji su prisustvovali Radom seminaru za Gluve tumače 12. septembra 2013. godine.

Jamina Napier, izlagač uvodnog dela Konferencije, prikazala je pregled istraživanja studije video daljinskog tumačenja znakovnog jezika u Australiji. Pomenula je dve ključne teme:

- kako su gluvi ljudi i prevodioci u studiji izvršili korekcije njihovog tumačenja zbog tehnologije i
- perspektive različitih aktera o efikasnosti prevodioca – posredovana komunikacija putem video tehnologije.

Jasna Bauman, predsednica Udruženja slovenačkog znakovnog jezika je govorila o svrsi Relay centra za gluve osobe i istakla da gluvim osobama omogućava komunikaciju i dobijanje informacija prilagođenim njihovim potrebama iz oblasti tehnologije sa:

- nacionalnim organima
- organima lokalne samouprave
- operaterima javnih vlasti
- operaterima javnih usluga i usluga javnog karaktera
- elektronskom upravom, kao i na koje načine gluve osobe mogu kontaktirati Relay centar:
  - tekstualnim porukama
  - video pozivom putem mobilnog telefona
  - video pozivom putem računara
  - e-mail-om
  - faksom...

U popodnevnom delu Konferencije smo se podelili u dve grupe tako da je svaka grupa prisustvovala na dve od četiri radionice koje su se održale.

Predavač na prvoj radionici bio je Mark Zaurov iz Nemačke sa temom: „Online tumačenje: Prednost novih tehnologija podržava potrebe prevodilaca i njihovih klijenata“. Govorio je o video daljinskom sistemu (VRS) u Nemačkoj i naveo da su uslovi ugovora video daljinskog sistema još uvek nezadovoljavajući jer i dalje moraju da plaćaju mesečnu pretplatu, nije konstantan kvalitet prevodioca, nema pozadinu... Naveo je prednosti Skajpa (Skype) kao i probleme na Skajpu. Prednosti Skajpa su: fleksibilnost, npr. kucanje imena i telefonskih brojeva, zvonjenje i korišćenje vremena za čitanje elektronskih poruka, preko ekrana se odvija živa komunikacija uz kucanje poruka, a problemi na Skajpu su ti da često ne dozvoljava da znamo ime osobe koja odgovara (sekretar, itd.) i ograničenost poziva.

Predavači na drugoj radionici bili su Len Roberson i Sherry Shaw sa Univerziteta iz Severne Floride. Tema njihove prezentacije je „Tehnologija i prevodioci – prijatelji ili neprijatelji?“. „Tehnologija kao prijatelj“ se ogleda u prilagođavanju tumačenja profesiji u svetu koji se menja, isplativo je, a samim tim je porast u pružanju usluga, obezbeđuje servis gde to možda neće biti dostupno, uvek je na dohvat ruke, automatizuje život prevodioca. „Tehnologija kao neprijatelj“ nas vraća u model u kome smo se borili da pređemo na „praksu profesionalca“, uklanja ljudskost iz prevodilačkog procesa koji je prvobitno privukao mnoge prevodioce, postaje „lako“ rešenje za obezbeđivanje kvalifikovanih prevodilaca koji su dostupni u zajednici, povećava fizički i mentalni stres koji su uključeni u tumačenje, menja se brzo.

Treću radionicu „Digitalna revolucija i prevođenje znakovnog jezika, uticaj i implikacije“ vodila je Nicole Montagna iz Njujorka, Amerike. Na radionici nam je predstavila istoriju tehnoloških inovacija i njihov uticaj na tumačenje znakovnog jezika od razvoja kinematografije do video kompresije. Takođe nam je predstavila www.interpretopija.net svoj projekat koji je rezultat saradnje sa drugim dizajnerima i prevodiocima, gde kroz istraživačke projekte, umetnost, dizajn i video nastoji da kreativno doprinese profesiji. Prisutni na radionici su imali mogućnost da putem svojih mobilnih aparata pristupe sajtu i daju svoje predloge i sugestije na neku od šest tema, gde se moglo diskutovati online.

Četvrtu radionicu su vodile Helen Fuller i Brigitte Francois iz Velike Britanije sa temom: „Tehnologija nasuprot prevodilaca - podrška ili zamena?“. Predstavile su nam video relej servis (VRS) u Velikoj Britaniji pomenuvši kako je on rešio problem manjka tumača i prevodilaca. VRS se koristi samo za kratke zadatke, da tumač može da obavi 520 poziva mesečno, što ne bi mogao da uradi u živom prevođenju i prednost je što štedi vreme u čekanju i putovanju. Takođe su navele nekoliko primera kako je VRS značajan za neke gluve osobe u smislu da im je omogućio da napreduju u svojim poslovima i namerama.

U večernjim satima svi učesnici su uživali u slovenačkoj noći uz predivnu hranu, piće, tradicionalnu muziku i popularni ples pod nazivom Polka.

Naredni dan, Efsli Konferenciju su započeli Knut Weinmeister i Lea Schramm iz Nemačke sa temom: "Pitanja na znakovnom i odgovori alatima SQAT-a – alat za prevođenje sa pisanog na znakovni jezik i obratno".

SQAT alat je kreirala nemačka kompanija Gebardenwerk. To je alat za prevođenje između pisanog i znakovnog jezika. Kvalifikovani maternji jezik se proizvede kontrolorima i proveri se prevod i tako gluvi i čujućci prevodioci rade zajedno kao tim. SQAT se koristi prilikom posete raznih sajtova kao što su: sajt Savezne agencije za borbu protiv diskriminacije, sajt Savezne Vlade, sajt Ministarstva finansija i sl.

Sledeće predavanje bilo je na temu: "Savremena tehnologija i savremen prevodilac", a predavači su bili: Roger Beeson, David Wolfenden, Mo Bergson i Christopher Stone iz Velike Britanije.

Naveli su da trenutno profesionalni razvoj spada u nekoliko kategorija u Velikoj Britaniji:

- mentorstvo, nadgledanje
- dijagnostička procena i komentar
- podrška i nadzor i
- obuka.

Koriste tehnologiju za organizovanje sastanaka, simanje njihovog rada, dele resurse putem elektronske pošte, obavljaju evaluaciju koristeći video za daljinsko tumačenje (Skype i sl.)... Pozitivno kod korišćenja tehnologije je da daljinski pomaže da se fokusirate, postajete više formalni, grupu podstiče na razmišljanje, u okviru radne sedmice su češći susreti jedni sa drugima i na kraju, to je tehnologija koju već imamo i treba da je koristimo.

Na kraju Konferencije, Jamina Napier je sumirala zaključke. Rekla je da tehnologija ima uticaj na našu profesiju i to svakako može da nam pomogne da se poboljša naše tumačenje i prevođenje u praksi i omogućí da život gluvim ljudima postane lakši.

Nakon toga usledilo je zatvaranje Konferencije i zahvalnost svima koji su učestvovali u organizaciji ove manifestacije.

Sledeća Efsli Skupština i Konferencija će biti od 12. do 14. septembra 2014. godine u Antverpenu, u Belgiji.

09.10.2013.

Marija Marković i Jovana Vujić